

aby se věřitelé mohli hojiti také na přejímateli aktiv. Zásada ta platí nejen při převzetí celého jmění, nýbrž i při převzetí takové jeho části, která o sobě tvoří hospodářský soubor majetkový. Žalovaný převzal veškerý sklad zboží »starého«, to jest zboží, které měl Karel E. až do zahájení vyrovnacího řízení, a tvořil proto tento sklad zboží samostatnou jednotku majetkovou. Převzetím podle § 1409 obč. zák. se rozumí, že přejímatel nabyt jím takových práv k převzatému jmění nebo části jeho, která vylučují, aby věřitel proti předavateli (dlužníku) mohl z převzatého majetku uspokojiti svou pohledávku. Musí tudíž jíti pravidelně o zcizení, jak zdůrazňují i materialie III. dílčí novely k obč. zák. str. 422, 423. Žalovaný koupil společně s Josefem K. a Janou K. sklad starého zboží za to, že zaplatil za dlužníka Karla E. na pátou vyrovnací kvotu jako vyrovnací rukojmí 5000 Kč, a žalovaný sám připustil, že koupil větší partii zboží. A bylo-li zjištěno, že koupené zboží, jež tvoří hospodářskou jednotku, bylo převezeno do B. a tam odevzdáno žalovanému, pak nabyt žalovaný s ostatními přejímateli vlastnictví k němu (§§ 424 a 426 obč. zák.). Že by dluh Karla E., o nějž v souzeném případě jde, nesouvisel s převzatou zásobou zboží, není namítáno, jsou proto splněny předpoklady § 1409 obč. zák. a ručí proto i žalovaný svým celým jměním do výše ceny převzatého zboží i za ostatní vyrovnací splátky, i když se za ně ve vyrovnacím řízení Karla E. nezaručil. Ručení podle § 1409 obč. zák. jest solidární s ostatními přejímateli zboží, jak bylo vyloženo v rozhodnutí čís. 10337 sb. n. s., a jest proto žalovaný povinen celé vyrovnací splátky zaplatiti (§ 891 obč. zák.).

Čís. 14732.

Vyrovnací dlužník může se zavázati, že bude platiti na vyrovnání pohledávek svých věřitelů už před pravoplatností soudního potvrzení vyrovnání. Nesplní-li takovéto splátky včas, nastávají účinky § 67 vyr. řádu.

(Rozhodnutí ze dne 26. listopadu 1935, Rv IV 638/34; důvody viz Úr. sb. čís. 2328.)

Čís. 14733.

Pojištění smluvní. K § 936 obč. zák.

Pokud jde o pactum de contrahendo, zavázal-li se pojistník pojišťovně, že svou pojištěnou a shořelou realitu svěří, jakmile bude znovu vystavěna, opět v její výhradní pojišťovací ochranu.

(Rozh. ze dne 27. listopadu 1935, Rv I 2612/33.)

Žalující pojišťovna přednesla, že dne 23. června 1930 shořela realita dlužníků, u žalobkyně pojištěná a že podle pojišťovacích podmínek tím zaniklo pojištění. Podle prohlášení ze dne 1. července 1930 zavázali se žalovaní, že svoji realitu dosud u žalobkyně pojištěnou svěří, jakmile

bude opět vystavěna, ve výhradní pojišťovací ochranu její a za tím účelem jí předloží podepsanou přihlášku. Poněvadž to žalovaní odepírají učiniti, domáhá se žalobkyně výroku, že jsou žalovaní povinni nově vystavěnou svoji realitu u ní dáti pojistiti za podmínek a sazeb u žalobkyně platných. Prv ý s o u d žalobu zamítl. O d v o l a c í s o u d uznal podle žaloby. D ů v o d y: Základem žalobního nároku je prohlášení ze dne 1. července 1930 žalovanými podepsané, podle něhož žalovaní podpisem jeho se zavázali dáti pojistiti svou nemovitost výhradně u strany žalující proti požární škodě podle sazeb a za podmínek žalující strany žalovaným známých, jakmile realita jejich bude znovu postavena. Prv ý s o u d zjistil, že realita strany žalované byla postavena a znovu zbudována již o dožinkách v září 1930. Jde tudíž o to, zda zmíněné prohlášení žalovanými podepsané dlužno pokládati za smlouvu dle § 936 obec. zák. obč. a z toho hlediska pak posuzovati odůvodněnost žalobního nároku, či zda jde tu o smluvní závazek žalovaných dle § 861 ob. zák. — jak to tvrdí strana žalující — a zda tedy po této stránce je žalobní nárok důvodným. Odvolací soud přiklonil se k názoru stranou žalující hájenému, a má za to, že ve zmíněném prohlášení nejde o pactum de contrahendo, nýbrž o řádnou smlouvu o pojištění, což odůvodnil takto: Je sice pravda, že zmíněným prohlášením zavazují se žalovaní dáti v budoucnu pojistiti své budovy u strany žalující, avšak žalovaní měli reality tyto pojištěny u žalující strany již dříve — a když tudíž v prohlášení tom výslovně uvádějí, že zavazují se platiti včas předepsané příspěvky, aby ve smyslu příslušné pojišťovací smlouvy, které se bez jakékoliv výhrady podrobují, nastalo v požárním pojištění budov žádného přerušení, jsou tím dány všechny předpoklady pro řádnou pojišťovací smlouvu. Smlouva o dřívějším pojištění budov sice zanikla ve smyslu pojišťovacích podmínek tím, že budovy shořely; stranám však nemůže býti bráněno, aby uzavřely smlouvu, dle níž nemá dojít ke zrušení pojišťovacího poměru a má v něm — ihned po vystavění budov — býti pokračováno jako ve smlouvě dřívější. Základem této nové smlouvy pojišťovací má býti podle řečeného prohlášení stará pojišťovací smlouva — a z toho důvodu již nelze ani právem mluvit o nějaké neurčitosti budoucí smlouvy, která ve skutečnosti je pokračováním smlouvy dřívější s tím, že dříve pojištěné a shořelé reality jsou nahrazeny znovu vystavenými realitami. Z toho hlediska dlužno také určení výše pojistného slovy »přiměřené současným poměrům« pokládati za dostatečné, neboť stavební cena nově vystavěných realit je přec vlastníkům známa. Poněvadž pak žalovaní částku 30.000 Kč uvedenou žalující pojišťovnou jako základ pojištění proti škodám z požáru v odpor nevzali a neodporovali ani výši roční pojišťovací premie dle základu toho stranou žalující uvedené, bylo soudu odvolacímu částku tu jako nespornou vzíti za základ výše pojistného. Prv ý s o u d posoudil tudíž věc po právní stránce nesprávně, když dospěl k tomu, že zmíněné prohlášení žalovanými podepsané je smlouvou podle § 936 obec. zák. obč. a když žalobu zamítl proto, že roční lhůta, daná zákonem ku splnění takovéto smlouvy uplynula.

N e j v y š š í s o u d obnovil rozsudek prvního soudu.

D ů v o d y :

Zaniklo-li dřívější pojištění požárem pojištěné budovy, směřuje závazek podle prohlášení ze dne 1. července 1930 k tomu, aby bylo ujednáno nové. Nejde tedy o splnění ujednané již smlouvy a není třeba obírat se vůbec otázkou, zda dotyčná listina představuje hotovou již smlouvu pojišťovací. Nejde-li pak o přímé splnění ujednaného pojištění, nepřichází v úvahu ani předpis § 885 obč. zák. Právní názor, že jde o řádnou smlouvu o pojištění, nemá proto skutkového ani právního zákadu, a poukaz na smluvní závazek podle § 861 obč. zák. nestačí, aby tím byla vytčena právní jeho povaha, neboť zůstane i při tom nutnost řešiti, co bylo předmětem tohoto závazku. Z předchozích vývodů plyne, že předmětem tím jest ujednati požární pojištění a to, jak patrně z dalšího obsahu prohlášení z 1. července 1930, na dalších 10 let pojištěnou sumu přiměřenou současným poměrům za pojišťovacími sazbami u pojišťovacího ústavu platných a za pojišťovacích jeho podmínek žalovaným známých. Posuzuje-li se vyjádřený takto závazek podle příslušných právních pravidel, vede to důsledně k závěru, že kotví v předběžné smlouvě (úmluvě o budoucí smlouvě) ve smyslu § 936 obč. zák., jejímž význačným znakem jest právě, že má býti teprve smlouva (hlavní) učiněna. Žalobkyně marně poukazuje na domnělou jednostrannost závazku toho jako na překážku smlouvy dle § 936 obč. zák., neboť této jednostrannosti není, uváží-li se, že pojišťovna bez vzájemného závazku nemůže ani poskytnouti pojišťovací ochranu, kterou přijetím prohlášení žalovaných slibuje uskutečniti. Ve větě »aby nenastalo v požárním pojištění budov žádné přerušeni« rovněž nelze shledávati překážku, jež by vadila tomu, aby se sporný poměr neposuzoval s hlediska § 936 obč. zák. Už souvislost s předcházejícím slibem žalovaných zapraviti včasné příspěvky dává té větě jiný význam. Ostatně sama žalobkyně zdůrazňuje, že podpisem prohlášení toho nedošlo již k pokračování v původní smlouvě a že žalující ústav nenesl již od té doby nebezpečí (risiko). Z toho je viděti, že z věty té nelze nic usuzovati pro nepřetržité pokračování v pojišťovacím poměru. Neobstojí však ani námitka dovolatelů, že listina z 1. července 1930 není vůbec smlouvou pro nedostatek podpisu a vyjádření pojišťovny v tom směru, že závazek žalovaných přijímá, neboť k vydání listiny té došlo zřejmě na popud žalující pojišťovny, takže není důvodu pochybovati o přijetí té listiny pojišťovnou; v důsledku toho pak mohla ji kdykoliv dáti podepsati oprávněným zástupcem. Není tedy překážek, aby se nemohla pokládati tato listina za předchozí smlouvu; obsahuje také čas uzavření i podstatné kusy smlouvy hlavní. Zbývá jen posouditi, pokud to odpovídá předpisu § 936 obč. zák. V tom směru však nevyhovuje ustanovení času, kdy měla býti hlavní smlouva ujednána. Podle uvedené listiny to mělo býti, jakmile bude realita opět vystavěna. V tom ohledu se však strany rozcházejí značně, jak patrně ze sporného děje, neboť podle žalované to bylo již v září 1930, kdežto podle žalobkyně nebyla stavba hotova ještě ani v dubnu 1931, dokonce tvrdí, že pro ni je rozhodno, kdy se o novostavbě dověděla, což byla až v květnu 1932. I to jest závažné, neboť od května 1932 žalující pojišťovna počítá dle svého názoru jednoroční lhůtu podle § 936 obč. zák. Poněvadž pak lhůtu tu jest

počítati od vymíněného času, t. j. od toho, kdy měla býti hlavní smlouva ujednána, patrně, že to nejistotu jen zvyšuje. Tomu nebrání zjištění nižších soudů o tom, kdy byla stavba zbudována, neboť rozhodno jest, byl-li v dotyčné úmluvě určité vyjádřen s hlediska smluvních stran čas podle § 936 obč. zák., kdy se má hlavní smlouva ujednat. Z předchozího plyne, že tomu tak není. Jest tedy míti za to, že již pro tuto zá vadu není závazna dohoda ze dne 1. července 1930.

Čís. 14734.

Výhrada práva vlastnického.

V žalobě prodatele na vrácení věci prodané s výhradou práva vlastnického jest spatřovati, není-li jiné úmluvy, ustoupení od smlouvy.

Účinek zpětvzetí žaloby.

(Rozh. ze dne 27. listopadu 1935, Rv I 2652/33.)

Žalobce (jeho cedent) prodal žalovanému auto s výhradou práva vlastnického až do úplného zaplacení kupní ceny pod ztrátou lhůt, jež prodlením žalovaného v placení splátek skutečně nastala. Žalobu na vrácení věci, jež byla žalovanému již doručena, vzal později zpět a domáhá se místo vrácení věci novou žalobou zaplacení kupní ceny auta. **P r v ý s o u d** uznal podle žaloby, **o d v o l a c í s o u d** žalobu zamítl.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

N e j v y š š í s o u d vyslovil již zásadu (sb. n. s. čís. 10005, 12521), že v žádosti o vrácení věci prodané s výhradou vlastnictví, není-li jiné úmluvy toho obsahu, že uplatňování nároku na vydání věci nemá míti v zápětí odstup od smlouvy, jest spatřovati ustoupení od smlouvy tržové, ježto požadavkem vrácení prodané věci bylo zrušeno nejpodstatnější ustanovení tržové smlouvy, t. j. právo kupitelovo na držbu koupené věci před jejím úplným zaplacením, na kterou kupitel při kupu úvěrovém nebo v obchodě splátkovém klade rozhodnou váhu. Takovou žádost o vrácení věci prodané s výhradou vlastnictví nutno spatřovati v žalobě dovolatelově na vrácení auta. Touto žalobou, která byla žalovanému také doručena, ustoupil dovolatel od tržové smlouvy, ježto nebylo zjištěno, že došlo mezi stranami k úmluvě, že tržová smlouva má zůstatí přes vrácení auta v platnosti. Ustoupil-li však dovolatel od smlouvy, nemůže již z této zrušené smlouvy vyvozovati žádných nároků opírajících se o tuto zrušenou smlouvu, ke kterým náleží též nárok na zaplacení tržové ceny. Zpětvzetím žaloby na vrácení auta nebyly odstraněny následky zrušení smlouvy, ježto zrušená smlouva nemůže jednostranným úkonem jedné strany nabýti znovu platnosti, nýbrž dovolatel zachoval si tím pouze možnost uplatňovati nárok, který byl předmětem zpětvzaté žaloby, v novém sporu. Poukaz odvolacího soudu na předpis § 906 obč. zák. o výkonu práva volby není ovšem správný, ježto